

ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΚΑΙ Ο ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ

1^ο ΓΕΛ ΧΑΛΚΙΔΑΣ

ΤΜΗΜΑ: Β4

ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ: ΠΑΝΤΑΖΗ ΓΕΩΡΓΙΑ ΠΕΟ2

*Καμία επανάσταση, ούτε στην
τέχνη, ούτε στη ζωή δεν έχει
περισσότερες ελπίδες επιτυχίας, από
εκείνη που χρησιμοποιεί για
ορμητήριό της την παράδοση
Οδυσσέας Ελύτης*

ΜΙΚΡΗ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ...

Η επανάσταση του ελληνικού έθνους ξεκίνησε στις 21 Φεβρουαρίου του 1821. Ωστόσο, ως ορόσημό της ,ορίστηκε η 25^η Μαρτίου από τον Βασιλιά Όθωνα ως ικανοποίηση στο αίτημα της Φιλικής Εταιρείας και του Αλέξανδρου Υψηλάντη να ταυτιστεί η Επανάσταση με μία θρησκευτική γιορτή **«Ευαγγελιζομένη την πολιτικήν λύτρωσιν του Ελληνικού Έθνους**

Η λύτρωση έρχεται με την υπογραφή του Πρωτοκόλλου του Λονδίνου το οποίο αναγνωρίζει την Ελλάδα ως Ανεξάρτητο Κράτος

Μεταξύ των ετών 1821-1830, το Ελληνικό Έθνος έχει προλάβει να συστήσει προσωρινή κεντρική διοίκηση, να γνωρίσει αρχικά τη δυσπιστία και μετά τον απέραντο θαυμασμό για τα πολεμικά κατορθώματα των αγωνιστών του, να αναδείξει ήρωες και τελικά να γίνει το πρώτο ανεξάρτητο εθνικό κράτος στην ανατολική Μεσόγειο.

Κατά γενική παραδοχή τα στοιχεία που τη βοήθησαν να ελευθερωθεί ήταν το σπαθί, η πένα και ο ταμπουράς*. Η πένα της έδωσε τη δυνατότητα να ακολουθήσει τις ιδέες του Διαφωτισμού, το σπαθί τη βοήθησε να πετύχει τους εθνικούς της στόχους και η μουσική συντρόφευε όλα τα στάδια αυτού του τιτάνιου αγώνα ξεσηκώνοντας τους επαναστάτες με τα λόγια και το ρυθμό της για να γιορτάσουν τη χαρά και να αντέξουν την κούραση και τη λύπη... .Αλλά ας σταθούμε λίγο σε αυτό....

ΜΙΑ ΣΥΝΤΟΜΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

ΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

Το Δημοτικό τραγούδι συνοδεύει την Επανάσταση σε όλες της τις φάσεις: πριν, κατά τη διάρκεια και μετά τη λήξη της

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΤΡΑΓΟΥΔΙΩΝ:

- ❖ *α) Ακριτικά*
- ❖ *β) Ιστορικά*
- ❖ *γ) Παραλλαγές*
- ❖ *δ) Του Χάροντα*
- ❖ *ε) Κλέφτικα*

Το ρεκόρ = κατά τη δεκαετία 1821-1831 καταγράφονται περισσότερα από 400 δημοτικά τραγούδια

Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΤΟ ΚΛΕΦΤΙΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

Η Ελληνική επανάσταση θεμελιώθηκε στην ποίηση , μέσα από το κλέφτικο τραγούδι.

Το συγκεκριμένο είδος δημοτικού τραγουδιού , αποτελεί το αποκορύφωμα της παραδοσιακής ποίησης που χάνεται στα βάθη των αιώνων , καθώς ήδη τα αρχαία Ελληνικά επαναστατικά τραγούδια , εξέφραζαν το χαρακτήρα , την ψυχή και τους πόθους των δημιουργών τους.

ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΟΥ ΣΠΑΡΤΙΑΤΗ ΠΟΛΕΜΙΣΤΗ

Ας θυμηθούμε την προσφιλή τακτική των Σπαρτιατών που, πριν από κάθε μάχη, ζητούσαν από τον ποιητή Τυρταίο να συνθέσει για αυτούς, ένα ποίημα που να τους εμπνυχώνει καθώς πολεμούσαν. Την επόμενη μέρα, το τραγούδι αυτό γινόταν ο ύμνος που τους συνόδευε στους αγώνες τους.

ΓΙΑΤΙ ΤΟ ΚΛΕΦΤΙΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΣΥΝΔΕΕΤΑΙ ΤΟΣΟ ΣΤΕΝΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ;

Οι Έλληνες από το 1453 όπου υποδουλώνονται στους Οθωμανούς, ως το 1830 όπου κέρδισαν την ανεξαρτησία τους, δε σταμάτησαν ποτέ να πολεμούν. Κάθε μάχη τους ήταν ένα βήμα πιο κοντά στο στόχο τους. Γι' αυτό και έπρεπε να υμνηθεί.

Οι δημιουργοί του οι κλέφτες και αργότερα οι αρματολοί ήταν φύσεις ελεύθερες και ανένταχτες. Κατά την τουρκοκρατία κατέφευγαν στα βουνά, μακριά από την καταπίεση των τούρκων και την επιβολή των κοτζαμπάσηδων. Κι επειδή η Τέχνη προϋποθέτει ελευθερία σκέψης και έκφρασης, είχαν το περιθώριο να σκέφτονται, να εμπνέονται, να δημιουργούν, να πολεμούν και ταυτόχρονα να τραγουδούν.

Ακόμα τούτη την άνοιξη, τούτο το καλοκαίρι

Θέλω να πάω αρματολός, αρματολός και κλέφτης

ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΤΡΑΓΟΥΔΙΟΥ

Πριν την επανάσταση το κλέφτικο τραγούδι τραγουδήθηκε στα κλέφτικα λημέρια. Ύμνησε τον άντρα, τον ήρωα, τη γυναίκα, τη μάνα, το χωριό, τη φύση. Κυρίως όμως, επεδίωκε να ξεσηκώσει τον ραγιά για να διεκδικήσει την ελευθερία του, δίνοντάς του χαρά και δύναμη ώστε να πολεμήσει

*«Δήμο μου, κάτσε φρόνιμα, νά' χης τ' αρματολίκι.»
– «Και τι κακό σας έκαμα και κλαίετε από μένα;
Να δώκη ο Θεός κι η Παναγιά, και αφέντης Άγι-Γιώργης,
να γιάνη το χεράκι μου, να ζώσω το σπαθί μου...*

Κατά την επανάσταση στοχεύει να αναδείξει τα ηρωικά κατορθώματα των μεγάλων μορφών του Αγώνα, ώστε να εμπνεύσει και άλλους να τους ακολουθήσουν.

*Κ'ένα πουλάκι πέρασε και το συγγορωτάνε:
«Πουλί, πως πάει ο πόλεμος, το κλέφτικο ντουφέκι;
Μπροστά πάει ο Νικηταράς, πίσω ο Κολοκοτρώνης,
και παραπίσω οι Έλληνες με τα σπαθιά στα χέρια*

Σύμφωνα με τους μελετητές του, το κλέφτικο τραγούδι δίνει το πρότυπο της ηρωικής συμπεριφοράς.

ΠΩΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΕΙ ΤΟΝ ΗΡΩΑ ΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

Έχει ανθρώπινες διαστάσεις , και όχι υπερφυσικές δυνάμεις.

Χαρακτηρίζεται για τα ψυχικά του γνωρίσματα και την πίστη του στην ιδέα της ελευθερίας.

Η ζωή του ήρωα του κλέφτικου ταυτίζεται με την ανεξαρτησία , ενώ η σκλαβιά γι 'αυτόν είναι συνώνυμο του θανάτου

Δε στο πα Λιάκο μια φορά δε στο 'πα τρεις και πέντε:

Εγώ Γραικός γεννήθηκα ,Γραικός θέλ' να πεθάνω

Ο πολεμιστής – κλέφτης δε φοβάται το θάνατο

*Μη πείτε πως μωρέ εχάθηκα
πως είμαι σκοτωμένος
μωρέ παιδιά καημένα
πως είμαι σκοτωμένος
κι ας είστε λερωμένα.*

*Πείτε τους μωρέ πως παντρεύτηκα
τη μαύρη γη πως πήρα
μωρέ παιδιά καημένα
τη μαύρη γη πως πήρα
κι ας είστε λερωμένα*

Επιδιώκει να πεθάνει τιμημένα και να συνδεθεί η υστεροφημία του με την απελευθέρωση του Έθνους προτρέποντας με τον τρόπο του κάθε ραγιά να πράξει το ίδιο

Συχνά δίνει εντολή , σε περίπτωση θανάτου να του κόψουν το κεφάλι που αντιπροσωπεύει την προσωπικότητα και την φήμη του. Κι αυτό γιατί γνωρίζει την προσφιλή τακτική των Τούρκων να παλουκώνουν, το κεφάλι του αντιπάλου τους και να το γλευάζουν. Χαρακτηριστικοί , οι στίχοι του Κατσαντώνη

*Εύπν' αδερφέ μου, ζύπνησε, στον ώμο να σε πάρω,
πλακώσανε οι Λιάπηδες και θα μας πιάσουν σκλάβους.
Τρέχ' αδερφέ μου, γλύτωσε, μη με ψυχοπονιέσαι.
Κι αν μ' αγαπάς και πιθυμάς να πάω φχαριστημένος,
κόψε μου το κεφάλι μου, μη μου το πάρ' ο Αράπης
και φέρ' το πάνω στ' Άγραφα και διάλεξ' ένα βράχο
και δώσ' του το να το φορεί, κορφή του να το κάμει,
να το φορεί, να το βαστά σαν περικεφαλαία.
Έλ' αδερφέ μου γλήγορα, γλήγορα να με κόψεις,*

Ο ΧΟΡΟΣ ΚΑΙ Ο ΘΑΝΑΤΟΣ

Στο κλέφτικο τραγούδι ο θάνατος αντιμετωπίζεται διαφορετικά από τις γυναίκες και τους άντρες

Το θηλυκό φέρνει τη ζωή, γίνεται η μάνα, η σύζυγος ,η αδερφή αλλά το θηλυκό είναι προορισμένο και να την κλάψει Το ίδιο ακριβώς συνέβαινε και στις μακρινές ρίζες του κλέφτικου τραγουδιού, στην Αρχαία Τραγωδία. Σε μία μάχη στην Ευρυτανία ο Κωνσταντής Κοντογιάννης σκοτώνεται και ο γιος του συλλαμβάνεται από τους Τούρκους. Κάποιος πρέπει να μεταφέρει τα μαντάτα στην Κοντογιάνναινα

*«Το τι μαντάτα μου 'φερεις από τους καπετάνους;»
«Πικρά μαντάτα σου 'φερα από τους καπετάνους,
τον Νικολάκη πιάσανε, τον Κωνσταντή βαρέσαν!»...
«Πού 'σαι, μανούλα, πρόφτασε, πιάσε μου το κεφάλι,
και δέσ' το μου σφιχτά-σφιχτά, για να μοιριολογήσω!
Και ποιον να κλάψω από τούς δυό, ποιόν να μοιριολογήσω;»...*

Οι συμπολεμιστές του νεκρού ήρωα μετατρέπουν τη θυσία του , όχι σε μοιρολόι , αλλά σε μεγάλο γλέντι

Άλλωστε , στην πλούσια Ελληνική γλώσσα η Χαρά , ο Χορός και ο Χάρος έχουν την ίδια ρίζα. Και ας μην ξεχνάμε , ότι και ο πιο χαρακτηριστικός μεταγενέστερος Έλληνας , ο Ζορμπάς , σηκώθηκε και χόρεψε στην πιο βαθιά του θλίψη , στο θάνατο του παιδιού του.

ΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΚΑΙ Η ΘΡΗΣΚΕΙΑ

🇬🇷 Το δημοτικό τραγούδι ξεσηκώνει τον ραγιά ώστε να επαναστατήσει πείθοντάς τον ότι ο μεγαλύτερος σύμμαχός του θα είναι ο ίδιος ο Θεός και οι Άγιοι της Εκκλησίας.

🇬🇷 Στα περισσότερα δημοτικά ,οι αγωνιστές δείχνουν την πίστη τους στη Θρησκεία μέσω του Όρκου που δίνουν ότι θα αγωνιστούν υπέρ πίστεως και πατρίδας

Για του Χριστού την πίστη την Αγία

Και της πατρίδας την ελευθερία

Οι άγιοι στους οποίους δίνονται όρκοι που απαντώνται συχνότερα στο δημοτικό τραγούδι δεν είναι τυχαίοι. Τα ονόματά τους έχουν έντονη σημειολογία...

Ο Άγιος –Ιωάννης Πρόδρομος

[Μα τον άγιο Ιωάννη, ο χορός πάει γαιτάνι].Στο πρόσωπο του οι Έλληνες βλέπουν τον πρόδρομο της ελευθερίας .Άλλωστε και οι ίδιοι οι φιλικοί ορκίζονται σε αυτόν

Ο άγιος –Αριστομένης

[Μα τον άγιο Αριστομένη , κάθονται μακριά οι ξένοι]

Ποιος όμως είναι ο άγιος Αριστομένης ;Πρόκειται για τον ήρωα των αρχαίων Μεσσηνίων που το 688 Πχ ξεσήκωσε το λαό του εναντίον των Σπαρτιατών που καταπατούσαν τον τόπο τους.

Άγιος-Αρσένης

[Μα τον άγιο Αρσένη , φεύγουνε ταχιά οι ξένοι]

Στο όνομα του ο Έλληνας βλέπει το αρσενικό –ήρωα .Επιπλέον , ο συγκεκριμένος Άγιος εορτάζεται στις 8 Μαΐου , δηλαδή την εποχή που η φύση ξεσηκώνεται πανηγυρικά.

Η Αγία Κυριακή [Μα την αγία Κυριακή , όλοι ξένοι είν αδερφοί].Όσοι άκουγαν το όνομα αυτής της Αγίας στο δημοτικό τραγούδι δε σκέφτονταν , απαραίτητα τη χριστιανή Κυριακή, αλλά την Κυριακή της Αναστάσεως του Γένους

ΤΟ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΤΡΑΓΟΥΔΙΟΥ

Το δημοτικό τραγούδι εξέφρασε με απίστευτη παραστατικότητα τα μηνύματα της επανάστασης μέσω ενός λιτού και ιδιαίτερα πυκνού λόγου όπου κυριαρχούν τα ρήματα και τα ουσιαστικά.

*Όποιος τυράννους δεν ψηφεί,
Κ' ελεύθερος 'ς τον κόσμο ζή,
Δόξα, τιμή, ζωή του,
Είν' μόνον το σπαθί του.*

Χρησιμοποιεί στοιχεία της φύσης δημιουργώντας τολμηρές προσωποποιήσεις .Π.χ είναι πολύ συχνοί οι διάλογοι των ανθρώπων με βουνά, θάλασσες ή πουλιά

Συχνή είναι η παρουσία σε αυτά ερωτημάτων(ώστε να δοθεί έμφαση στην απάντηση μήνυμα που επιδιώκουν να μεταφέρουν).

Γιατ' είναι μαύρα τα βουνά και στέκουν βουρκωμένα;
Μην άνεμος τα πολεμά; Μήνα βροχή τα δέρνει;
Ούδ' άνεμος τα πολεμά κι ούδέ βροχή τα δέρνει.
Μόν' εδιαβαίνει ο Χάροντας με τους αποθαμένους.
Σέρνει τους νιους από μπροστά, τους γέροντας κατόπι,
τα τρυφερά παιδόπουλα στη σέλλα αραδιασμένα.
Παρακαλούν οι γέροντες, τ' αγόρια γονατίζουν:
«Κόνεψε, Χάρο, σε χωριό, κόνεψε καν σε βρύση,
να πιουν οι γέροντες νερό κι οι νιοι να λιθαρίσουν
και τα μικρά παιδόπουλα να μάσουνε λουλούδια».
«Όχι, χωριά δεν θέλω εγώ, σε βρύσες δεν κονεύω,
έρχονται οι μάνες για νερό, γνωρίζουν τα παιδιά τους,
γνωρίζονται τ' αντρόγυνα και χωρισμό δεν έχουν»

Έντονο είναι το στοιχείο της υπερβολής για να τονιστεί το μεγαλείο του ήρωα και των πράξεών του.

Ας μην ξεχνάμε άλλωστε ότι οι δημιουργοί τους ως αναλφάβητοι στην πλειοψηφία τους άνθρωποι ,δημιουργούσαν έργα ψυχής χωρίς την παραμικρή γνώση των τυπικών κανόνων της ποίησης, άρα μιλούσαν άμεσα στην ψυχή του ραγιά

Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΤΡΑΓΟΥΔΙΟΥ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ

Τα κλέφτικα τραγούδια συνέχισαν να συνοδεύουν τον ιστορικό βίο του Έλληνα και μετά τη συγκρότηση του Νεοελληνικού κράτους

Ξαναγεννιούνται με τη μορφή των ηρωικών ασμάτων και τραγουδιούνται σε κάθε μορφή αναμέτρησης. Στο παλιό κλέφτικο τραγούδι όπου μαλώνουν ο Όλυμπος με τον Κίσσαβο, ο Όλυμπος υπερηφανεύεται ότι είναι το καταφύγιο των αγωνιστών. Στα χρόνια όμως του Ελληνοϊταλικού πολέμου και στο ηπειρώτικο Όλυμπος και Πίνδος τα δύο βουνά συνεργάζονται για να αποκρούσουν την ιταλική επίθεση

*Ο Όλυμπος κι ο Κίσσαβος,
τα δυο βουνά μαλώνουν
το ποιο να ρίξει τη βροχή,
το ποιο να ρίξει χιόνι.
Ο Κίσσαβος ρίχνει βροχή κι ο
Όλυμπος το χιόνι.
Γυρίζει ο γερο Όλυμπος
και λέγει του Κισσάβου:
Μη με μαλώνεις Κίσσαβε,
μπρε τουρκοπατημένε,
που σε πατάει η Κονιαριά
κι οι Λαρσινοί αγάδες.*

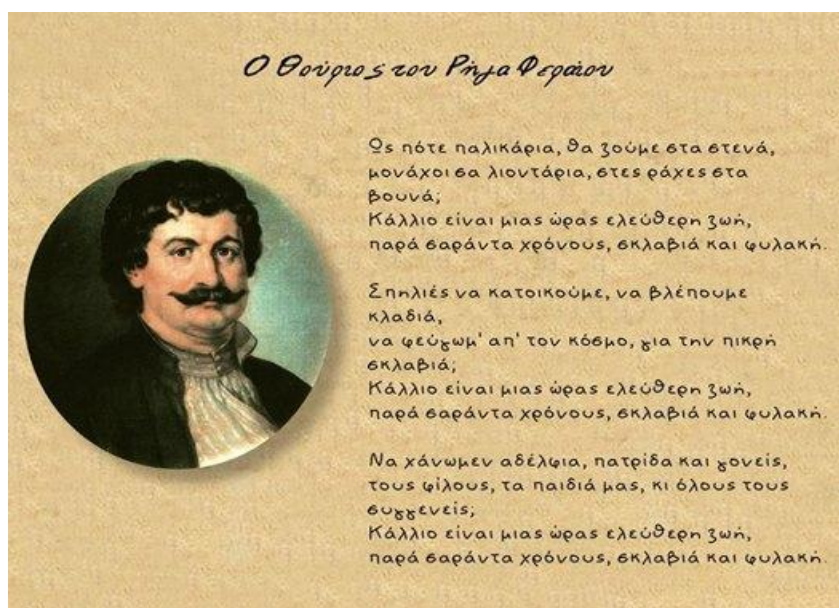
ΤΟ ΟΡΟΣΗΜΟ ΘΟΥΡΙΟΣ ΚΑΙ Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΚΛΕΦΤΙΚΟΥ ΤΡΑΓΟΥΔΙΟΥ ΣΤΗΝ ΕΚΡΗΞΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΔΡΑΙΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ

Καλλιέργησε την πίστη στα υψηλά ιδανικά της Πατρίδας, της Θρησκείας, της Οικογένειας, της Δικαιοσύνης

Δημιούργησε στον Έλληνα τη σιγουριά ότι μπορεί να τα καταφέρει. Έτσι, όταν το 1796 σε ένα σαλόνι της Βιέννης, ο Ρήγας έθεσε το υπαρξιακό ερώτημα: **Ως πότε παλικάρια θα ζούμε στα στενά...εκείνοι του έδωσαν αμέσως την μεταφυσική απάντηση**
ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ Ή ΘΑΝΑΤΟΣ

Σοφά ο Ρήγας επιλέγει να δώσει στο έργο του το αρχαιοελληνικό όνομα «*Θούριος*» που σημαίνει ορμητικός, μαινόμενος, πολεμικός, αφού στόχος του δημιουργού του είναι να αφυπνίσει τη συνείδηση του υπόδουλου Έλληνα και να τον πείσει να επαναστατήσει

Το 1975 ο συνθέτης Χρήστος Λεοντής «*ντύνει*» μουσικά το ιερότερο άσμα της φυλής μας που εκτελείται μοναδικά από τον αξέχαστο Νίκο Ξυλούρη.

Θουριος του Ρήγα

<https://video.link/w/dUVgc>

Στίχοι: Ρήγας Φεραίος

Μουσική: Χρήστος Λεοντής

Πρώτη εκτέλεση: Νίκος Ξυλούρης

ΣΤΙΧΟΙ

Ως πότε παλικάρια, θα ζούμε στα στενά,
μονάχοι σα λιοντάρια, στες ράχες στα βουνά;
Κάλλιο είναι μιας ώρας ελεύθερη ζωή,
παρά σαράντα χρόνους, σκλαβιά και φυλακή.

Σπηλιές να κατοικούμε, να βλέπουμε κλαδιά,
να φεύγωμ' απ' τον κόσμο, για την πικρή σκλαβιά;
Κάλλιο είναι μιας ώρας ελεύθερη ζωή,
παρά σαράντα χρόνους, σκλαβιά και φυλακή.

Να χάνωμεν αδέρφια, πατρίδα και γονείς
τους φίλους, τα παιδιά μας, κι όλους τους συγγενείς;
Κάλλιο είναι μιας ώρας ελεύθερη ζωή,
παρά σαράντα χρόνους, σκλαβιά και φυλακή.

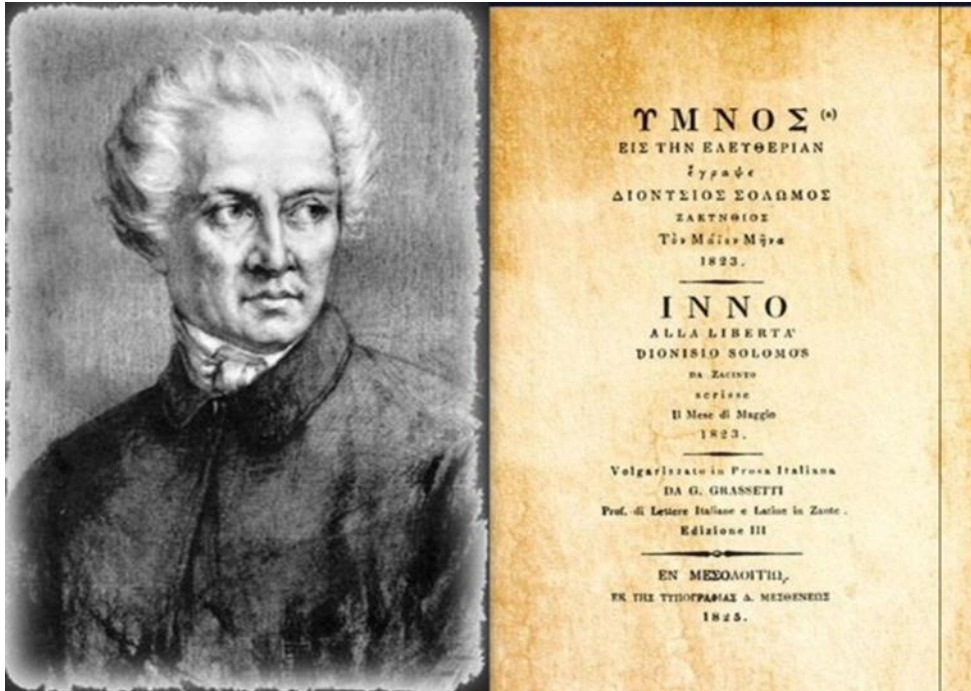
ΤΟ ΚΛΕΦΤΙΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΚΑΙ ΟΙ ΠΟΙΗΤΕΣ

Την Ελληνική Επανάσταση ύμνησαν οι μεγαλύτεροι, Έλληνες και ξένοι ποιητές... ..Παλαμάς, Μαλακάσης, Βαλαωρίτης, Κρυστάλλης, Ρίτσος, ΕλύτηςΓκαίτε, Βεραντζέρος, Μίλλερ, Λόρδος Βύρωνα, Σέλλευ. Οι ποιητές όμως που ταυτίστηκαν απόλυτα με αυτήν ήταν ο Σολωμός και ο Κάλβος

ΤΟ ΚΛΕΦΤΙΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΚΑΙ Η ΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΣΟΛΩΜΟΥ

Η Επτανήσιοι ποιητές ήταν αυτοί που συνέχισαν με το έργο τους αυτό που είχε ξεκινήσει το δημοτικό τραγούδι και που προσπάθησαν ο καθένας με το έργο του, να ξεσηκώσουν τους Έλληνες.

Ο Σολωμός επηρεάστηκε έντονα από την άγρια τόλμη του κλέφτικου τραγουδιού, όταν για πρώτη φορά στη Ζάκυνθο άκουσε τα αυτοσχεδιάσματα ενός τυφλού γέροντα τραγουδιστή.

Έχοντας σπουδάσει στην Ιταλία δεν είχε γράψει ποτέ πριν ποιήματα στα ελληνικά.

Κατάφερε να συνθέσει τις 153 στροφές του Ύμνου εις την Ελευθερία μόνο μέσα σε ένα μήνα σε ηλικία μόλις 25 χρονών.

Βασική αρχή του έργου του ήταν ότι η γλώσσα θα απελευθερώσει το λαό από την αμάθεια και έτσι θα μπορέσει να διεκδικήσει την ελευθερία του

Ανακηρύχτηκε εθνικός γιατί κατάφερε να γράψει σε μία γλώσσα που συνδύαζε όλες τις γλωσσικές τάσεις που επικρατούσαν τότε απλά αφουγκραζόμενος τους συμπατριώτες του

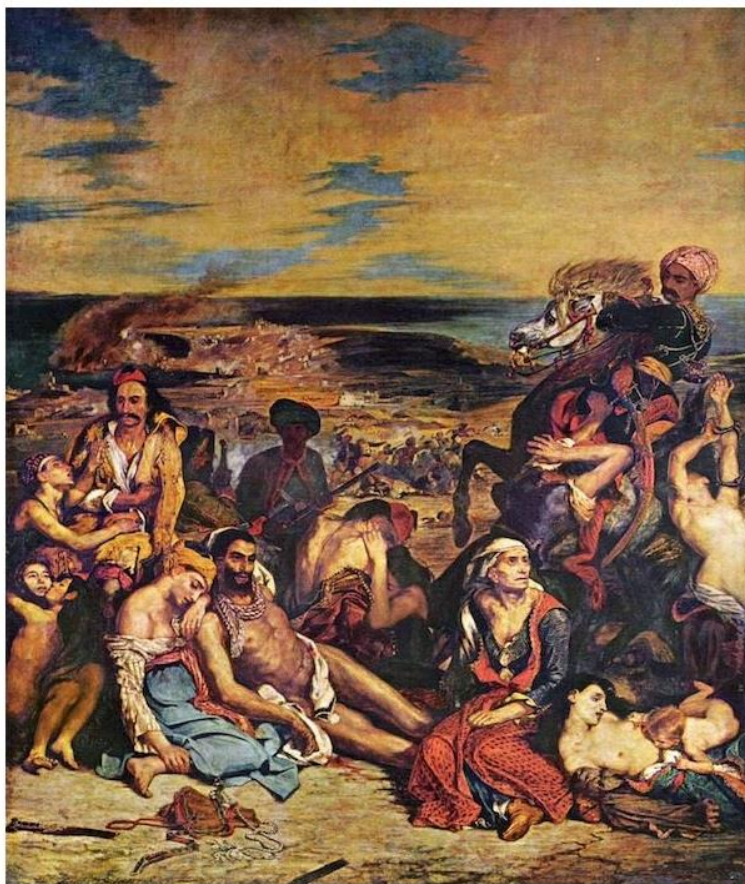
Ύμνησε με τον πιο υψηλό τρόπο τα βάσανα του Ελληνικού Λαού και τον πόθο του για Ελευθερία

Ας ακούσουμε ένα απόσπασμα χαρακτηριστικό των μαρτυριών της πείνας και της εξάντλησης των Μεσολογγιτών κατά τη διάρκεια της πολύμηνης πολιορκίας τους από τους Τούρκους

<https://video.link/w/0YVgc>

Ο ΚΑΛΒΟΣ ΚΑΙ Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ

Θέλει Αρετήν και Τόλμην η Ελευθερία

ΘΕΜΑΤΟΛΟΓΙΑ: Σφαγή της Χίου, καταστροφή των Ψαρών, Θάνατος Byron, Κανάρης, κατακτητές, προδότες, σκηνές ωμής βίας με μίσος προς τον Άνθρωπο

ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ: Ουρανός, φλόγα, άνεμος, νύχτα, θάνατος, αίμα

ΓΛΩΣΣΑ: συνδυασμός Δημοτικής – Αρχαϊζούσης (λέξεις της δημοτικής με αρχαιοπρεπείς καταλήξεις)

ΣΤΟΧΟΣ: η αφύπνιση της ανθρώπινης συνείδησης ώστε να αντιταχθεί σε οποιονδήποτε δυνάστη μέσω της καλλιέργειας της κοινής Αρετής

Στην 4^η Ωδή Εις Σάμον δίνει το μήνυμα στον Έλληνα να αγωνιστεί με αρετή και τόλμη για το υπέρτατο αγαθό της ανθρώπινης ζωής, την ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

<https://video.link/w/UZVgc>

*Όσοι το χάλκαιον χέρι
βαρύ φόβου αισθάνονται,
ζυγόν δουλείας ας έχωσι
θέλει αρετή και τόλμην
η ελευθερία.*

*Αυτή και ο μύθος κρύπτει νουν αληθείας
επτέρωσε τον Ίκαρον
και αν έπεσεν
ο πτερωθείς κι επνίγει
θαλασσωμένος.*

*Αφ' υψηλά όμως έπεσε,
και απέθανεν ελεύθερος.*

*Αν γένεις σφ' άγιον άτιμον
ενός τυράννου,
νόμιζε φρικτόν τον τάφον*

ΤΟ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

Η Ελληνική Επανάσταση συνέχιζε και συνεχίζει να εμπνέει τη σύγχρονη μουσική. Ιδιαίτερα μάλιστα κατά τη δεκαετία 1970 και παρά τον ασφυκτικό εναγκαλισμό της Χούντας, με αφορμή τη συμπλήρωση των 150 χρόνων από την έναρξη της, η σχετική μουσική παραγωγή αυξήθηκε θεαματικά.

Μεγάλοι συνθέτες όπως ο Μίκης Θεοδωράκης, ο Χρήστος Λεοντής, ο Γιάννης Μαρκόπουλος, ο Γιώργος Κατσαρός, ο Διονύσης Σαββόπουλος μελοποίησαν τους ήδη υπάρχοντες ύμνους για την επανάσταση ή έντυσαν μουσικά τα ιδιοφυή έργα στιχουργών όπως Κριμιζάκης, Πυθαγόρας... Φωνές τεράστιου βεληνεκούς όπως ο Γιάννης Πουλόπουλος, ο Γρηγόρης Μπιθικώτσης, ο Λάκης Χαλκιάς, η Μαρία Φαραντούρη, ο Γιώργος Νταλάρας, ο Μανώλης Μητσιάς, ο Νίκος Ξυλούρης, ο Βασίλης Παπακωνσταντίνου, τα απογείωσαν ερμηνευτικά.

Ο τρόπος με τον οποίο εκφράστηκε ο Ελληνικός Αγώνας μέσα από το τραγούδι, από το θούριο ως τις μέρες μας, αναδεικνύεται σε παράγοντα ιστορικής μνήμης και αφορμή γόνιμου αναστοχασμού για τον σύγχρονο ακροατή. Ταυτόχρονα, καθιστούν το τραγούδι φορέα της Δημόσιας Ιστορίας και παράγοντα ιστορικής συνείδησης

Παραθέτουμε κατάλογο των πιο γνωστών τραγουδιών της Ελληνικής Επανάστασης όπως καταγράφηκαν από τους μαθητές και τις μαθήτριες του τμήματος Β4: Ντέτση Ελευθερία, Μπέρδου Βιργινία, Μπέρδου Ειρήνη, Μυλωνά Ευαγγελία, Πάττα Ιωάννη, Παλαιολόγου Φωτεινή, Μπαιμπάκη Σοφία τους οποίους και ευχαριστώ θερμά.

Καλή σας ακρόαση!!!

ΖΗΤΩ Η ΕΛΛΑΔΑ !!!

Ο ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ

Ως φορέας δημόσιας ιστορίας

Παράγοντας ιστορικής συνείδησης

Αφορμή γόνιμου αναστοχασμού

Η Επανάσταση του 1821 είναι γεγονός παγκόσμιας εμβέλειας. Ήταν φυσικό λοιπόν, να επηρεάσει και τον κινηματογράφο. Ωστόσο, οι ταινίες που αφορούν τον εθνικό ξεσηκωμό είναι ελάχιστες. Το γεγονός αυτό δικαιολογείται εύκολα, αν σκεφτεί κανείς το υψηλό κόστος που απαιτούν γενικά οι ταινίες εποχής:

Πολλά εξωτερικά γυρίσματα

Κοστούμια – εξοπλισμός

Παρουσία πολλών κομπάρσων

Πρωταγωνιστές που εργάζονταν ήδη σε αθηναϊκά, κυρίως, θέατρα, μακριά από τον τόπο των γυρισμάτων

Αξιοπρόσεκτο είναι το γεγονός ότι στη συντριπτική τους πλειοψηφία γυρίζονται μεταξύ των ετών 1970-1972. Είναι επετειακού χαρακτήρα αφού τότε συμπληρώνονταν 150 χρόνια από την έναρξη της Επανάστασης.

Τα περιθώρια όμως για δημιουργική έκφραση όπως καταλαβαίνουμε είναι πολύ περιορισμένα, αφού ήδη η Χούντα τους ασκεί λογοκρισία. Έτσι, οι σκηνοθέτες και οι σεναριογράφοι περιορίζονται στην αναπαράσταση ήδη γνωστών ιστορικών γεγονότων χωρίς περεταίρω επεκτάσεις.

Η πρώτη ταινία με θέμα την Ελληνική Επανάσταση γυρίζεται το 1928

Η ΑΡΧΗ ΤΟΥ ΤΑΞΙΔΙΟΥ...

Κάπου γύρω στο 1928 γυρίζεται η πρώτη ταινία για την ελληνική επανάσταση με κεντρικό θέμα τη ζωή και τη δράση του Οδυσσέα Ανδρούτσου

Αι τελευταίαι ημέραι του Οδυσσέως Ανδρούτσου(1928)

Πληροφορίες

Η πρώτη ταινία για το '21 προέρχεται από τη Θεσσαλονίκη και είναι παραγωγή της εταιρείας «Ηρώ Φιλμ Νέας Ελλάδος». Τη γύρισε ο Δημήτριος Καμινάκης, ο οποίος προηγουμένως είχε προσπαθήσει δύο φορές να μεταφέρει στη μεγάλη οθόνη πτυχές της Ελληνικής Επανάστασης, αλλά οι ταινίες του παρέμειναν ημιτελείς. Η πρώτη ολοκληρωμένη ταινία του Καμινάκη είναι μαυρόασπρη και βουβή και παίζουν ερασιτέχνες ηθοποιοί. Αφηγείται τον βίο και τη δράση του αδικοχαμένου ήρωα της Επανάστασης Οδυσσέα Ανδρούτσου και βασίζεται στα απομνημονεύματα του γαμπρού του, του Άγγλου φιλέλληνα Εδουάρδου Τρελόνη. Η ταινία έκανε πρεμιέρα στις 21 Δεκεμβρίου 1928 στο ζυθοπωλείο «Αργυλλά» του Βόλου και στη συνέχεια παίχτηκε στη Θεσσαλονίκη, στην Αθήνα, αλλά και στη Νέα Υόρκη.

ΠΑΠΑΦΛΕΣΣΑΣ

<https://video.link/w/7eWgc>

Βασικό μέλημα των σκηνοθετών ήταν α) να αναδείξουν τους προβληματισμούς των Ελλήνων για το χρόνο έναρξης της Επανάστασης β) να τονίσουν τον ηρωισμό και την αυτοθυσία των πρωταγωνιστών τους. Χαρακτηριστική ως προς τους στόχους αυτούς ήταν η ταινία Παπαφλέσσας

Παπαφλέσσας

Έτος:1971

Είδος: drama, historic, adventure

Διάρκεια:

122'**Σκηνοθεσία:** Ανδρεου

Ερρικου**Σενάριο:**Κοντελης

Πανος**Ηθοποιοί:**Στρατηγος

Στεφανος,Ξενιδης Σταυρος,

ΜοριδηςΘεοδωρος, Διανελλος

Λαυρεντης,Παπαμιχαηλ Δημητρης,

ΤερζαςΛαζος, Αλεξανδρακης

Αλεκος,Αντωνοπουλος

Αγγελος,Μπισλανης Δημητρης,

ΤραϊφοροςΒαγγελης, Κυριακιδης

Γιωργος,ΜασαλαςΓρηγορης

Ο Δημήτρης Παπαμιχαήλ έχει συνδεθεί με την εν λόγω ταινία του 1971, συμπαραγωγής Τζέιμς Πάρις και Φίνος Φιλμ, σκηνοθεσίας Ερρίκου Ανδρέου και σε σενάριο Πάνου Κοντέλη.

Ο ηθοποιός υποδύοταν το Γρηγόριο Δικαίο, «Παπαφλέσσα», μία από τις επιφανέστερες προσωπικότητες της Ελληνικής Επανάστασης του 1821. Η κήρυξη της Επανάστασης στο Μοριά, η νίκη επί του Δράμαλη στα Δερβενάκια και ο θάνατός του στο Μανιάκι το 1825, πολεμώντας τις ορδές του Αιγύπτιου Ιμπραήμ, τίθενται στο επίκεντρο. Η ταινία, που απέσπασε τις καλύτερες κριτικές στο Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης το 1971, κόστισε 12.000.000 δραχμές και θεωρείται μία από τις μεγαλύτερες υπερπαραγωγές του ελληνικού κινηματογράφου προσεγγίζοντας αντίστοιχες αμερικανικές.

Πηγές: [HEπανάσταση του 1821 στο σινεμά - 7 ταινίες για την 25η Μαρτίου | in.gr](http://www.inepistatou1821.gr)

Ολόκληρη ταινία: [Η Μεγάλη Στιγμή του '21: Παπαφλέσσας \(1971\)](http://www.youtube.com/watch?v=...)

ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΙΝΑ

Ο Ελληνικός Κινηματογράφος της Επανάστασης όμως, δεν αναδεικνύει μόνο τον ηρωισμό των ανδρών. Η ταινία «Μπουμπουλίνα» ξαφνιάζει ευχάριστα καθώς αποτελεί ύμνο στον έμπρακτο φεμινισμό, από την Ειρήνη Παπά.

Παραγωγή: Φάρος Φιλμ **Μπουμπουλίνα**

Σκηνοθεσία: Κώστας Ανδρίτσος

Σενάριο: Νέστορας Μάτσας, Κώστας Ασημακόπουλος

Πρωταγωνιστές: Ειρήνη Παπά, Ανδρέας Μπάρκουλης, Διονύσης Παπαγιαννόπουλος, Μιράντα Μυράτ, Χριστόφορος Νέξερ, Βασίλης Κανάκης, Γκίκας Μπινιάρης, Τόλης Στολίγκας, Γεωργία Βασιλειάδου

Μουσική: Κώστας Καπνίσης **Φωτογραφία:** Τζιοβάνι Βαριάνο **Μοντάζ:** Κώστας Ανδρίτσος

Σκηνογραφία: Τάσος Ζωγράφος (και ενδυματολόγος)

Πρώτη προβολή: 1959 (Ελλάδα)

Διάρκεια: 84'

Θέμα της ταινίας είναι η δράση της Λασκαρίνας Μπουμπουλίνας η οποία χήρα πια ταξιδεύει στην Οδησό και έρχεται σε επαφή με τα μέλη της Φιλικής Εταιρείας, παίρνοντας μέρος στην επανάσταση και δωρίζοντας πλοία ακόμα και με την δικιά της προσωπική προσφορά στο μέτωπο του αγώνα.

Με την Ειρήνη Παπά να καθιλώνει στον ομώνυμο ρόλο, οι Ανδρέας Μπάρκουλης, Διονύσης Παπαγιαννόπουλος ήταν μερικοί ακόμη από τους ηθοποιούς που συμμετείχαν.

By Anonymous - 19th-century painting. National Museum of History, Athens

Ολόκληρη ταινία: [Μπουμπουλίνα \(1959\)](#)

Πηγές: [Η Επανάσταση του 1821 στο σινεμά - 7 ταινίες για την 25η Μαρτίου | in.gr](#)

ΣΟΥΛΙΩΤΕΣ

Και αν σε ταινίες όπως, ο Παπαφλέσσας η θυσία του ήρωα τελικά ακόμα και η λεβεντιά του αναγνωρίζεται από τον αντίπαλο. Υπάρχουν κ' άλλες που θίγουν το ζήτημα της προδοσίας και της αχαριστίας προς τους αγωνιστές. Αρκεί να αναφέρουμε ότι στην ταινία, Οι Σουλιώτισσες, δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στο ζήτημα της προδοσίας του Σουλίου από τον Πήλιο Γούση, τον οποίο υποδύεται μοναδικά ο Δήμος Σταρένιος, ο οποίος χρίζεται τότε ως ο εθνικός μας προδότης.

Σουλιώτες

Σκηνοθεσία: Δημήτρης Παπακωνσταντής

Παραγωγή: Τζέιμς Πάρις Σενάριο: Πάνος Κοντέλης Ιστορία: Μιχάλη Περάνθη

Βασισμένο σε: Σουλιώτες (μυθιστόρημα)

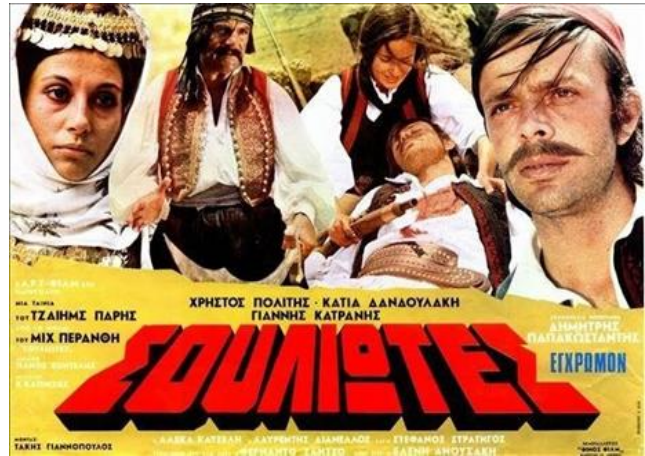
Πρωταγωνιστές: Χρήστος Πολίτης, Κάτια Δανδουλάκη, Γιάννης Κατράνης, Στέφανος Στρατηγός, Λαυρέντης Διανέλλος, Αλέκα Κατσέλη, Φερνάντο Σάντσο

Μουσική: Κώστας Καπνίσης Φωτογραφία: Δημήτρης Παπακωνσταντής Μοντάζ: Τάκης Γιαννόπουλος

Σκηνογραφία: Διονύσης Φωτόπουλος (και ενδυματολόγος)

Εταιρεία παραγωγής: Αρτ Φίλμ

Διανομή: Καραγιάννης - Καρατζόπουλος (DVD) Πρώτη προβολή: 1972 (Ελλάδα)
Κυκλοφορία: 22 Νοεμβρίου 2011 (DVD)
Διάρκεια: 91'

Η ταινία αναπαριστά τα χρόνια της τρίτης εκστρατείας του Αλή Πασά εναντίον του Σουλίου, από το 1803 έως το 1804, μια και οι δύο πρώτες εκστρατείες του (1789, 1792) κατέληξαν σε συντριβή του. Οι Σουλιώτες μαθαίνουν ότι ο Αλή Πασάς σκοπεύει να τους επιτεθεί για να κυριέψει τον τόπο τους. Έχοντας επικεφαλής τον καπετάν Φώτο Τζαβέλλα, αποκρούουν την επίθεση και αντιμετωπίζουν σθεναρά την πολιορκία του Αλή. Μαζί τους πολεμά και η Βαγγελή, που ερωτεύεται τον καπετάν Κόγκα Δράκο, αλλά όλα χάνονται όταν καταλαμβάνεται το Σούλι, μετά την προδοσία του Πήλιου Γούση.

Το δράμα κορυφώνεται στο Ζάλογο, όπου οι Σουλιώτισσες για να αποφύγουν την ατίμωση, θυσιάζονται, χορεύοντας και πέφτοντας στον

γκρεμό μαζί με τα μωρά τους στην αγκαλιά. Την ίδια ώρα, ο καλόγερος Σαμουήλ με τους άνδρες του Σουλίου αποφασίζουν να πεθάνουν, ανατινάζοντας το μοναστήρι στο Κούγκι.

Πηγές [Σουλιώτες \(ταινία\) EPT-Πρόγραμμα Τηλεόρασης & Ραδιοφώνου](#)

Ολόκληρη ταινία: [Οι Σουλιώτες - Οι souliotes - 1972](#)

ΜΑΝΤΩ ΜΑΥΡΟΓΕΝΟΥΣ

<https://video.link/w/dqWgc>

Εκτός μάλιστα από την προδοσία, ιδιαίτερη έμφαση δίνεται και στην αχαριστία των ιθυνόντων πολιτικών απέναντι σε ανθρώπους που προσέφεραν τις υπηρεσίες τους στον Αγώνα. Εξοργιστική η σκηνή της απαξίωσης προς την Μαντώ Μαυρογένους από τον Κωλέττη.

Μαντώ Μαυρογένους

Έτος: 1971

Είδος: drama, romance,
historic

Διάρκεια: 92' Σκηνοθεσία: Καραγιαννης Κωστας

Σενάριο: Καραγιαννης Κωστας,
Καμπανης Νικος

Ηθοποιοί: Ξενιδης Σταυρος,
Διανελλος Λαυρεντης, Καρεζη Τζενη,
Καρυδης Ντινος, Παπαδοπουλος Θανασης,
Εξαρχος Θεοδωρος, Γεωργιαδης Βασιλης,
Μπισλανης Δημητρης, Γιαννακας Αλκης,
Προυσαλης Αθηνοδωρος, Παπαγιαννης
Δημητρης, Κυριακιδης Γιωργος,
Δεμηρης Μακης, Τσουκαλας Νικος

Η Μαντώ Μαυρογένους (Τζένη Καρέζη), αρκετά χρόνια μετά την επανάσταση και την ενεργό δράση της, ζητά τη σύνταξη του αγωνιστή και αναθυμάται τη ζωή της. Παρά τις αντιρρήσεις της μητέρας της (Κάκια Παναγιώτου), πρόσφερε την προίκα της για να στηρίξει οικονομικά την επανάσταση. Θυμάται ακόμα τον έρωτά της με τον πρίγκιπα Υψηλάντη (Πέτρος Φυσσούν) και τις δολοπλοκίες των εχθρών τους. Η ταινία του Κώστα Καραγιάννη προβλήθηκε το 1971 και έκοψε πάνω από 200.000 εισιτήρια.

Πηγές: [Η Επανάσταση του 1821 στο σινεμά - 7 ταινίες για την 25η Μαρτίου](#)

ΔΙΚΗ ΤΩΝ ΔΙΚΑΣΤΩΝ

<https://youtube.com/watch?v=ph1rrnxeDrk&feature=share>

Στην ταινία κυριαρχεί η αναγνώριση της προσφοράς του Κολοκοτρώνη στο Έθνος από τους δικαστές του.

Δίκη των Δικαστών

Έτος: 1974

Είδος: drama, historic

Διάρκεια:

88' **Σκηνοθεσία:** Γλυκοφρυδης

Πανος **Σενάριο:** Γλυκοφρυδης

Πανος **Ηθοποιοί:** Τσαπελης

Ζωρας, Κουρκουλος Νικος, Γρηγοριου

Γιωργος, Κατρακης Μανος, Λοχαΐτης

Πετρος, Σαββαΐδης Γιαννης, Νατσιος

Χρηστος, Καλογηρου Σπυρος, Στυπας

Χρηστος, Ντοβας Θεοδωρος, Σαββαΐδης

Κωστας, Σκιαδας Νικος, Δαρας

Κωστας, Λιονακης Στελιος, Χατζογλου Κ

ωστας, Παπαχρηστος Νικος, Μοσχιδης

Γιωργος, Μπαρτης Γιωργος,

Καλαβρουζος

Χρηστος, Μιχαλακης Γιωργος, Πολυχρον

οπουλος Τασος, Αστρινακης Νικος

Λίγα χρόνια μετά την Επανάσταση του 1821, τονεοσύστατο ελληνικό κράτος, υπό τη βασιλεία του βασιλιά Όθωνος, προσήγαγε σε δίκη τους μεγάλους οπλαρχηγούς του αγώνα, Θεόδωρο Κολοκοτρώνη και Γεώργιο Πλαπούτα, με την κατηγορία της εσχάτης προδοσίας.

Η περιβόητη αυτή δίκη του 1833, που έγινε στο Ναύπλιο, συγκλόνησε το έθνος, επειδή οι πάντες γνώριζαν ότι οι δύο ήρωες ήταν απολύτως αθώοι. Η ξακουστή ταινία του Πάνου Γλυκοφρύδη, με πρωταγωνιστή τον Νίκο Κούκουλο, έγραψε τη δική της ιστορία και παραμένει μέχρι σήμερα από τις πιο αγαπημένες για το 1821.

Πηγές: [Η Επανάσταση του 1821 στο σινεμά - 7 ταινίες για την 25η Μαρτίου | in.gr](http://www.επανάστασητου1821στοσινεμά-7ταινίεςγιατην25ηΜαρτίου|in.gr)

Ολόκληρη ταινία: [Η δίκη των Δικαστών](#) στο [Vimeo](#)

Αξίζει να προσθέσουμε ότι αρκετές ταινίες γυρίστηκαν για να αποτίσουν φόρο τιμής σε προσωπικότητες που βοήθησαν στον Αγώνα έμμεσα όπως ο Λόρδος Βύρων και ο Καποδίστριας

Τέλος, από τις ταινίες του Απελευθερωτικού Αγώνα δε λείπουν και αυτές που έχοντας ως φόντο την Επανάσταση. Υμνούν ανθρώπινες καταστάσεις όπως ο Έρωτας.

Πληροφορίες: Λίμνη των Στεναγμών, Καλάβρυτα, 40 Παλικάρια

Η ΛΙΜΝΗ ΤΩΝ ΣΤΕΝΑΓΜΩΝ

Η λίμνη των στεναγμών (1959)

Πληροφορίες

Είναι ελληνικό ιστορικό δράμα του 1959 με τους Ειρήνη Παππά, Ανδρέα Μπάρκουλη, Τζαβαλά Καρουσό και Ελένη Ζαφειρίου σε σκηνοθεσία του Γρηγόρη Γρηγορίου. Η ταινία μάς μεταφέρει στην προεπαναστατική Ελλάδα και περιγράφει τη σχέση του γιου του Αλή Πασά Μουχτάρ με την Ελληνίδα Ευφροσύνη (κυρά-Φροσύνη). Η κυρα-Φροσύνη είναι παντρεμένη και έχει δύο παιδιά. Ξέροντας ότι θα τιμωρηθεί γι' αυτή τη σχέση, φυγαδεύει τα παιδιά της στον πατέρα τους και μένει με την πιστή βάγια της στα Ιωάννινα. Πράγματι, η γυναίκα του Μουχτάρ διατάζει τη σύλληψή της, με αποτέλεσμα να βρεθεί στο παλάτι, όπου ο Αλή Πασάς την βλέπει και την ερωτεύεται. Όταν η κυρα-Φροσύνη αποκρούει τον έρωτά του, αυτός διατάζει να την πνίξουν στην λίμνη των Ιωαννίνων.

Σύνδεσμος Παρακολούθησης: <https://video.link/w/NsWgc>

ΚΑΛΑΒΡΥΤΑ

Καλάβρυτα 1821

Έτος: 1970

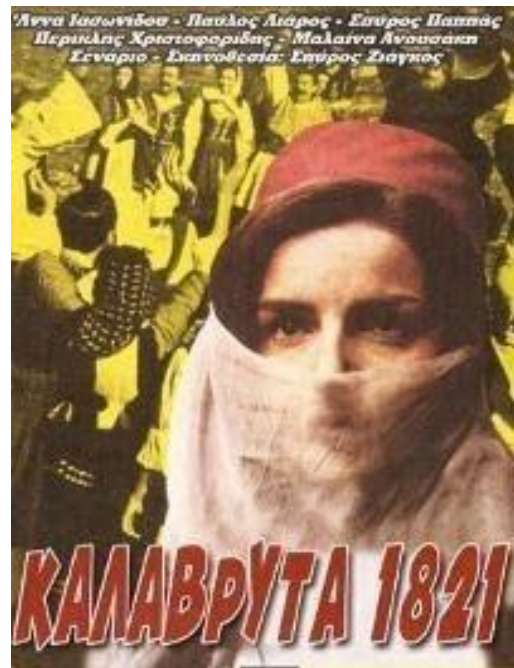
Είδος: drama, historic

Διάρκεια: 74'

Σκηνοθεσία: Ζιαγκος Σπυρος

Σενάριο: Ζιαγκος Σπυρος

Ηθοποιοί: Χριστοφορίδης Περικλής,
Παππάς Σπύρος, Γαλάνη Ρένα,
Φραγκούλης Φραγκούλης, Λιαρος Παύλος,
Ανουσάκη Μαλαίνα, Μπραουδάκη Ελπίδα,
Χειμωνίδης Γιάννης, Δούκας Νίκος,
Νικολακόπουλος Πάνος, Κωνσταντινίδης Κώστας,
Κοσμόπουλος Κώστας, Δοξακοπούλου Έρση,
Ιασωνίδου Άννα, Βασιλακόπουλος Γιάννης

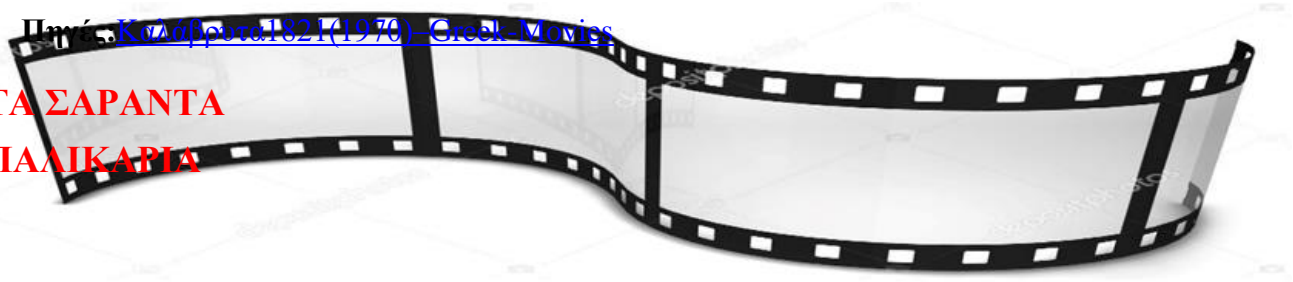
Η ιστορία εκτυλίσσεται στο Μωριά, παραμονές της Επανάστασης του 1821. Ο Λάμπρος, γιος του φλογερού αγωνιστή Στράτου Κανάκη, ο οποίος με τα πύρινα λόγια του ξεσηκώνει τους Έλληνες ενάντια στον τούρκο κατακτητή, είναι ερωτευμένος με την τουρκοπούλα Αϊσέ, την κόρη του πασά των Καλαβρύτων. Οι δύο νέοι αντιμέτωποι ζουν από κοινού την άρνηση των γονιών τους και ξεπερνούν τις αντινομίες της

καταγωγής και της θρησκείας τους, καθώς η Αϊσέ βαπτίζεται χριστιανή και μάλιστα παίρνει το όνομα Ελευθερία.

Ολόκληρηταινία:[Καλάβρυτα1821-ΣΠΑΝΙΑΤΑΙΝΙΑ](#)

Πηγή: [Καλάβρυτα1821\(1970\)_Greek_Movies](#)

ΤΑ ΣΑΡΑΝΤΑ ΠΑΛΙΚΑΡΙΑ

Τα σαράνταπαλικάρια

Έτος:

1961Είδος:

δράμαΔιάρκει

α:77'

Σκηνοθεσία:

ΠετρίδηςΓιώργοςΣενάριο:

ΑγγέλουΆγγελοςΗθοποιοί: Διανέλλος

Λαυρέντης, Ντούζος Ανδρέας, Ζηλια

Άντζελα,ΡηγόπουλοςΚώστας, Γαλάνη

Ρενα,Βρασιβανοπουλος Γιωργος,

Κεδρακας Νάσος, Καζάκος Κώστας,

Κώστας

Σταυρος,ΕυαγγελιδουΕυα,ΖησιμοπουλοςΓιαννης,ΚοτρωνηςΓιωργος,Ματαραγκας

Αλέκος,ΜανιαΝινα

Στα προεπαναστατικά χρόνια, ένας νεαρός τσοπάνος (Ανδρέας Ντούζος) ακολουθεί στοβουνό τον Κίτσο (Κώστας Καζάκος) και τα παλικάρια του που πολεμούν τους Τούρκους. Όταν το βοσκόπουλο απαγάγει την αγαπημένη του (Άντζελα Ζήλεια) – και ενώ τον καταδιώκουν οι συγγενείς της (Λαυρέντης Διανέλλος και Νάσος Κεδράκας) –, ο Κίτσος με τους άνδρες του θα υπερασπιστούν το ζευγάρι.

Ολόκληρηταινία:[40παλληκάρια-ΣπάνιαΤαινία](#)

Πηγές: [Τασαράνταπαλικάρια\(1961\) –Greek-Movies](#)

Η ΕΞΟΔΟΣ ΤΟΥ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ

Η Έξοδος του Μεσολογγίου

Τίτλος κινηματογραφικής ταινίας: Η
έξοδος του Μεσολογγίου

Έτος: 1966

Πρεμιέρα: 11 Απριλίου 1966

Διάρκεια: 85'

Είδος: Ιστορική

Σκηνοθεσία: Δημήτρης Δούκας

Σενάριο: Γιώργος Καψάλης **Φωτογραφία:**

Ανδρέας Παπασταματάκης **Μουσική**

σύνθεση: Δημήτρης

Καλκάνης **Εταιρία παραγωγής:** Ζευς Φιλμ

Ηθοποιοί: Μάνος Κατράκης , Δάφνη Σκούρα

, Τζαβαλάς Καρούσος , Φοίβος Ταξιάρχης ,

Τίνα Λιβυκού , Άννα Ιασωνίδου , Κώστας

Μπαλαδήμας

Οι τελευταίες μέρες της ιστορικής πολιορκίας του Μεσολογγίου. Η ταινία απεικονίζει ανάγλυφα την όλη κατάσταση που επικρατούσε στην πόλη, μετά την πολύμηνη πολιορκία των Τούρκων, και αφηγείται τη θαρραλέα προσπάθεια των υπερασπιστών της οι οποίοι επιχειρούν την ηρωική και απελπισμένη έξοδο.

Ολόκληρη ταινία: [Η ΕΞΟΔΟΣ ΤΟΥ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ \(1966\) -Με τον Μάνο](#)

[Κατράκη](#)

Πηγές <https://mikropragmata.lifo.gr/aksechasta/7-ellinikes-tainies-tis-ellinikis-epanastasis-ton-1821>

Ζάλογγο, Τοκαστρο της Λευτεριάς

Διάρκεια: 79λεπτά

Σκηνοθεσία: Στέλιος Τατασόπουλος

Σενάριο: Θεόδωρος Τέμπος

Μουσική: [Φωτογραφία] Μάνος

Χατζιδάκις Φωτογραφία: Νίκος Δ. Γαρδέλης

Παίζουν: Τζαβαλας Καρουσος Φώτος
Τζαβέλλας Νινα Σγουριδου Μάρω Βυρων Παλλης
Κίτσος Μπότσαρης Ανδreas Ζησιματος Μαλάμος
Δράκος Δημος Σταρένιος Πήλιος
Γούσης Ελενη Ζαφειριου Τζαβέλαινα Κώστας Μπαλ
αδήμας Σαμουήλ

Σε σκηνοθεσία Στέλιου Τατασόπουλου και σενάριο Θεόδωρου Τέμπου, η ταινία πραγματεύεται την ηρωική μάχη των Σουλιωτών εναντίον του Αλή-Πασά με αρχηγούς τον Φώτο Τζαβέλλα και τον Κόγκα Δράκο.

Οι ηρωικοί Σουλιώτες έχουν καταφέρει να απωθήσουν το ασκέρι του Αλή-Πασά κι ο γενναίος Μαλάμος Δράκος στέλνει τη μητέρα του να ζητήσει το χέρι της Μάρως, ανιψιάς της καπετάνισσας Τζαβέλαινας.

Το απόπαιτο Σούλικα καταλαμβάνεται μετά από

προδοσία του Πήλιου Γούση. Οι Σουλιώτισσες, προκειμένου να μην πέσουν στα χέρια των Τουρκαλβανών ρίχνονται στον γκρεμό του Ζαλόγγου χορεύοντας, με τα μωρά τους. Οι άντρες

αποδεκατίζονται και ο
καλόγερος Σαμουήλ ανατινάξει το Κούγκι, παίρνοντας μαζί του στο θάνατο και πολλούς εχθρούς.

Πηγές: www.1821.gr και www.1821.gr

Ολόκληρη ταινία: www.1821.gr

“Το λάβαρο του ‘21” (1929)

Πληροφορίες

Η ταινία εκτυλίσσεται στον Μοριά, όπου στις 25 Μαρτίου 1821 στη μονή της Αγίας Λαύρας ο Παλαιών Πατρών Ψώνει το λάβαρο της Επανάστασης. Η ταινία επιχειρεί να αναπαραστήσει τα γεγονότα που ακολούθησαν, μέσα από την ιστορία δύο ερωτευμένων, του Δήμου και της Βάσως. Τους βασικούς ρόλους ερμηνεύουν ο Μάνος Κατράκης (στην πρώτη του κινηματογραφική εμφάνιση) και η Λέα Λελούδα. Την ταινία, που είναι ασπρόμαυρη και βουβή, σκηνοθέτησε ο Κώστας Λελούδης.

Σύνδεσμος παρακολούθησης ταινίας : <https://youtu.be/PL4Z62WBe4c>

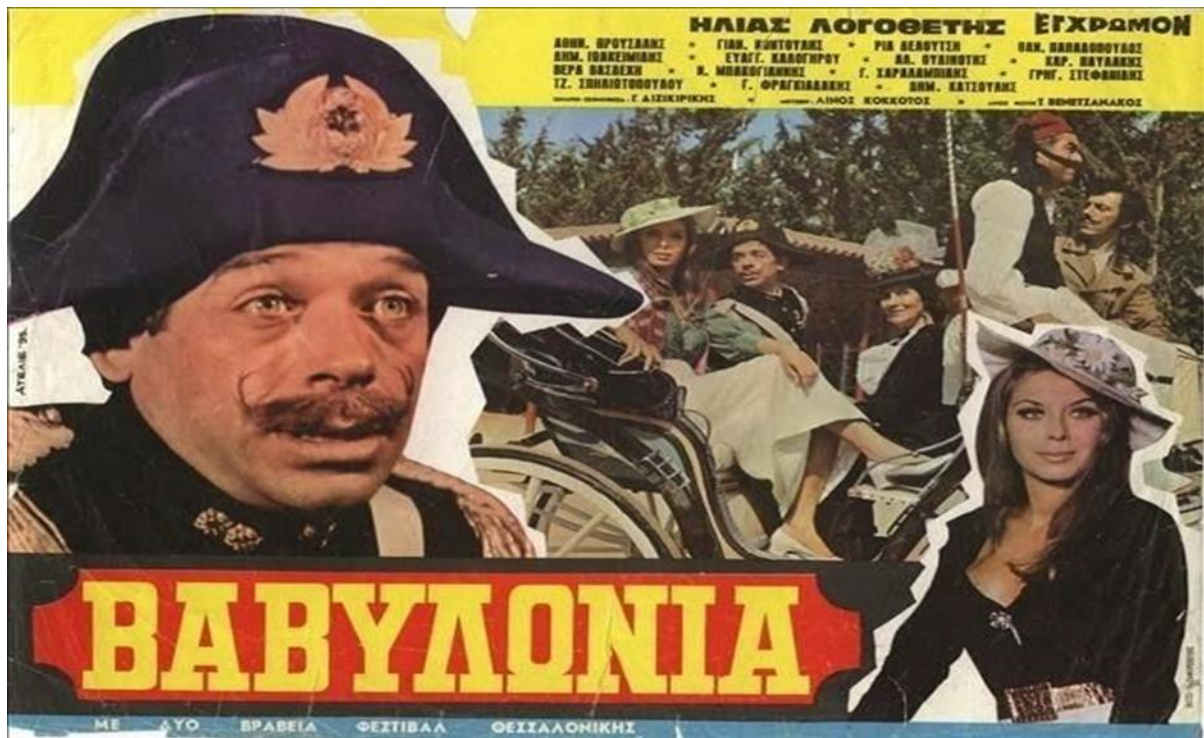

Βαβυλωνία (1970)

Πληροφορίες

Ηθογραφική κωμωδία του Γιώργου Διζικιρίκη, που βασίζεται στο ομώνυμο θεατρικό έργο του Δημήτρη Βυζάντιου (1770-1853). Η ταινία, έγχρωμη με διάρκεια 81 λεπτά, εκτυλίσσεται σε μία ταβέρνα του Ναυπλίου το 1827 και έχει ως θέμα τις παρανοήσεις και τις παρεξηγήσεις που προκαλούνται από ανθρώπους διαφορετικών περιοχών του ελληνικού χώρου, οι οποίοι μιλούν διαφορετικές διαλέκτους.

Η ταινία προβλήθηκε τη σεζόν 1970-1971, έκοψε 83.349 εισιτήρια και κατέλαβε την 60^η θέση ανάμεσα σε 87 ταινίες. Τη μουσική της υπογράφει ο Λίνος Κόκοτος και πρωταγωνιστούν ο Ηλίας Λογοθέτης, που βραβεύτηκε για την ερμηνεία του στο Φεστιβάλ Ελληνικού Κινηματογράφου της Θεσσαλονίκης, ο Αθηνόδωρος Προύσαλης, ο Γιάννης Κοντούλης

Σύνδεσμοςγιαπροβολή:https://youtu.be/qtFU_4hd8Fs

ΜΠΑΥΡΩΝ, Η

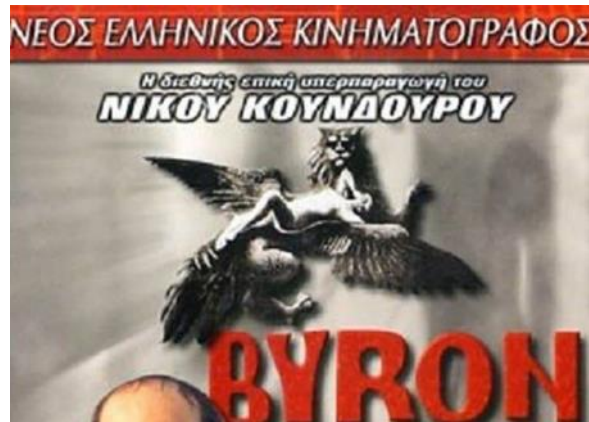
ΜΠΑΛΑΝΤΑ

ΕΝΟΣ ΔΑΙΜΟΝΙΣΜΕΝΟΥ

“Μπάυρων, Η Μπαλάντα ενός Δαιμονισμένου”(1992)

Πληροφορίες

Έγχρωμη ταινία ελληνορωσικής παραγωγής, σε σκηνοθεσία του σπουδαίου Νίκου Κούνδουρου και μουσική του Γιάννη Μαρκόπουλου. Η ταινία, που διαρκεί 138λεπτά, αναφέρεται στην παρουσία του Λόρδου Βύρωνα στο Μεσολόγγι το 1824 και επικεντρώνεται όχι τόσο στον αγώνα των «Ελεύθερων Πολιορκημένων», όσο στους δαίμονες του ρομαντικού ποιητή. Στο ρόλο του Λόρδου Βύρωνα ο Μάνος Βακούσης.

Είναι μία αντιρωϊκή ταινία ,με εντελώς διαφορετικό αφηγηματικό πλαίσιο από τις συνηθισμένες ταινίες για το '21. Προβλήθηκε τη σεζόν 1992-1993,έκοψε30.000εισιτήριαπανελλαδικάκαικατέλαβετην4^ηθέσηανάμεσασε11ταινίες.Ηταινία απέσπασε επτά βραβεία στοΦεστιβάλΔιεθνούςΚινηματογράφου της Θεσσαλονίκης και έξι Κρατικά Βραβεία

“Cliffs of Freedom”(2019)

Η μοναδική ξένη ταινία της λίστας. Με φόντο την Επανάσταση του'21, η ταινία δείχνει τον έρωταμεταξύ ενός Οθωμανού και μιας Ελληνίδας. Στο καστ συναντάμε τον βραβευμένο με ΌσκαρChristopherPlummer,αλλά και τους ελληνικήλς καταγωγής BillyZane, CostasMandylor και SimonKassianides.Αυτή είναι η πρώτη σκηνοθετική απόπειρα τουVanLing.

Σύνδεσμος για την παρακολούθηση της ταινίας: <https://youtu.be/KSd2TjQ1-fE>

**Και κλείνουμε με μερικές
ενδιαφέρουσες
λεπτομέρειες**

Ο αγαπημένος προδότης των Ελληνικών ταινιών της Επανάστασης ήταν ο Δήμος Σταρένιος. Ο ίδιος είχε εξομολογηθεί ότι είχε ξυλοκοπηθεί πολλές φορές από αγνώστους που νόμιζαν ότι ήταν στ' αλήθεια προδότης.

Ο αγαπημένος Πασάς ήταν ο Μεξικάνος Φερνάντο Σάντζος, ο οποίος δεν ήξερε Ελληνικά. Γι' αυτό στις ταινίες όπου υποδύοταν τον Πασά του ζητούσαν απλά να ανοιγοκλείνει το στόμα του μετρώντας ώστε να γίνει μεταγλώττιση.

Στην ταινία «Παπαφλέσσας» οι περισσότεροι κομπάρσοι – Αιγύπτιοι ήταν Έλληνες στρατιώτες που υπηρετούσαν τη θητεία τους. Κουρασμένοι καθώς ήταν βιάζονταν να πέσουν κάτω δήθεν νεκροί, πριν ο σκηνοθέτης τους δώσει καν το ανάλογο σύνθημα.

Στην ταινία «Οι Σουλιώτισσες» η Κάτια Δανδουλάκη εμφανίζεται για πρώτη φορά στη μεγάλη οθόνη. Σε κάποια σκηνή όπου πρέπει να την καταδιώκουν έφιπποι οι εχθροί το άλογό της δεν ξεκινά. Έτσι λίγο αργότερα, οι ρόλοι αντιστρέφονται καθώς οι εχθροί την προσπερνούν κι εκείνη βρίσκεται να τρέχει ξοπίσω τους.

ΠΑΝΤΑΖΗ ΓΕΩΡΓΙΑ-B4

**ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ ΠΟΛΥ
THE END**

Τραγούδια για το 1821

Εργασία : Μπέρδου Ειρήνη Β4

Να τανε το 21

<https://youtu.be/P6oxQdDfYIs>

Στίχοι: Σώτια Τσώτου

Μουσική: Σταύρος Κουγιουμτζής

Εκτέλεση: Γιώργος Νταλάρας

Στιχοι :

Μου ξανάρχονται ένα ένα χρόνια δοξασμένα
να 'τανε το 21 να 'ρθει μια στιγμή

Να περνάω καβαλάρης στο πλατύ τ' αλώνι
και με τον Κολοκοτρώνη να 'πινα κρασί

Να πολεμάω τις μέρες στα κάστρα
και το σπαθί μου να πιάνει φωτιά
και να κρατάω τις νύχτες με τ' άστρα
μια ομορφούλα αγκαλιά

Μου ξανάρχονται ένα ένα χρόνια δοξασμένα
να 'τανε το 21 να 'ρθει μια βραδιά

Πρώτος το χορό να σέρνω στου Μοριά τις στράτες
και ξοπίσω μου Μανιάτες και οι Ψαριανοί

Κι όταν λαβωμένος γέρνω κάτω απ' τους μπαξέδες
να με ραίνουν μενεξέδες χέρια κι ουρανοί

Να πολεμάω τις μέρες στα κάστρα
και το σπαθί μου να πιάνει φωτιά
και να κρατάω τις νύχτες με τ' άστρα
μια ομορφούλα αγκαλιά

Μου ξανάρχονται ένα ένα χρόνια δοξασμένα
να 'τανε το 21 να 'ρθει μια βραδιά

Θουριος του Ρήγα

https://youtu.be/Vs1aN_5NC6c

Στίχοι: Ρήγας Φερραίος

Μουσική: Χρήστος Λεοντής

Πρώτη εκτέλεση: Νίκος Ξυλούρης

ΣΤΙΧΟΙ:

Ως πότε παλικάρια, θα ζούμε στα στενά,
μονάχοι σα λιοντάρια, στες ράχες στα βουνά;

Κάλλιο είναι μιας ώρας ελεύθερη ζωή,
παρά σαράντα χρόνους, σκλαβιά και φυλακή.

Σπηλιές να κατοικούμε, να βλέπουμε κλαδιά,
να φεύγωμ' απ' τον κόσμο, για την πικρή
σκλαβιά;

Κάλλιο είναι μιας ώρας ελεύθερη ζωή,
παρά σαράντα χρόνους, σκλαβιά και φυλακή.

Να χάνωμεν αδέρφια, πατρίδα και γονείς,
τους φίλους, τα παιδιά μας, κι όλους τους
συγγενείς;

Κάλλιο είναι μιας ώρας ελεύθερη ζωή,
παρά σαράντα χρόνους, σκλαβιά και φυλακή.

Στα Τρίκορφα μες την κορφή
<https://youtu.be/l945sPRbJDc>

Στιχοι:

Ως πότε παλικάρια, θα ζούμε στα στενά,
μονάχοι σα λιοντάρια, στες ράχες στα βουνά:
Κάλλιο είναι μιας ώρας ελεύθερη ζωή,
παρά σαράντα χρόνους, σκλαβιά και φυλακή.

Σπηλιές να κατοικούμε, να βλέπουμε κλαδιά,
να φεύγωμ' απ' τον κόσμο, για την πικρή σκλαβιά:
Κάλλιο είναι μιας ώρας ελεύθερη ζωή,
παρά σαράντα χρόνους, σκλαβιά και φυλακή.

Να χάνωμεν αδέρφια, πατρίδα και γονείς,
τους φίλους, τα παιδιά μας, κι όλους τους συγγενείς:
Κάλλιο είναι μιας ώρας ελεύθερη ζωή,
παρά σαράντα χρόνους, σκλαβιά και φυλακή.

Στίχοι: Παραδοσιακό
Μουσική: Παραδοσιακό
Εκτελέσεις: Ζαχαρίας Καρούνης

Στίχοι:

Στα Τρίκορφα ες στην κορφή
Κολοκοτρώνης ρίχν' ορδή,
μες στα Τρίκορφα στη ράχη
πάει το αίμα σαν αυλάκι.
Κολοκοτρώνης φώναξε
κι ούλος ο κόσμος τρόμαξε,
γιεμ, ο Θοδωρής φωνάζει
και το στράτευμα διατάζει.
Πού 'σαι μωρέ Νικηταρά
πο 'χουν τα πόδια σου φτερά,
γιεμ, και συ μωρέ Γιατράκο
κάθε μέρα κάνεις τράκο.

1 Τρίκορφα: βουνό της Μαντίνειας, παρακλάδι του
Μαίναλου

2 ορδή: διαταγή, όρντινο
Στα Τρίκορφα λέει, στα Τρίκορφα,
στα Τρίκορφα μες στη κορφή,
στα Τρίκορφα μες στη κορφή
Κολοκοτρώνης πολεμεί
και στα Τρίκορφα στη ράχη
πάει το αίμα σαν αυλάκι.
Κολοκοτρώνης φώναξε
κι όλος ο κόσμος τρόμαξε
το Νικηταρά φωνάζει
και τους Τούρκους τους τρομάζει.

Τρίκορφα: βουνό της Μαντίνειας, παρακλάδι του
Μαίναλου

Ο Γερος του Μωριά
<https://youtu.be/ujHaHNC7rBU>
Μουσική: Άρτ Κυδωνάκης -
Φώτης Μήλιος
Στίχοι: Αριστείδης Κρανιάς

Στίχοι :

Μαύρο βαρύ το σύννεφο
που έσυρε ο πουνέντες.
Σκοτείνιασε όλη η γης
σιώπησαν οι λεβέντες.
Τα λούλουδα λυγίσανε,
ξάσπρισαν τα χορτάρια.
«Κακό σημάδι απ' το Θεό»
είπαν τα παλικάρια..
Ευθύς μορφή κινήθηκε!
Ορθώθη και ελάλη:
«Ήρθ' ο καιρός να ζήσουμε,
ελεύθεροι και πάλι»

Είν' ο γενναίος στρατηγός
τους Έλληνες σηκώνει,
τον λένε γέρο του Μωριά
τον λεν' Κολοκοτρώνη.
Είν' ο μεγάλος στρατηγός
τους Έλληνες ενώνει,
τον λένε γέρο του Μωριά
τον λεν' Κολοκοτρώνη.

«Μην σκύβετε Ελληνόπουλα.
Μην σκιάζεστε αντρείοι!
Μαζί μας είναι ο Θεός,
η Παναγιά κι Αγίοι.
Τα λάβαρα περήφανα
με τον Εσταυρωμένο,
το γιαταγάνι σας γερά
στο χέρι σας σφιγμένο!

Γιομήστε τα ντουφέκια σας!
Χυμήξτε σαν γεράκια.
Να χαλαστεί ο Δράμαλης
Εδώ στα Δερβενάκια!

Είν' ο γενναίος στρατηγός
τους Έλληνες σηκώνει,
τον λένε γέρο του Μωριά
τον λεν' Κολοκοτρώνη.
Είν' ο μεγάλος στρατηγός
τους Έλληνες ενώνει,
τον λένε γέρο του Μωριά
τον λεν' Κολοκοτρώνη.

Θανάση Διάκο της Αυγής
<https://youtu.be/6tPE7BBtrgc>
Μουσική: Αρτ Κυδωνάκης
Ποίηση: Γεώργιος Σαγιάς

Στίχοι :

Ποιός μόλεψε το σώμα σου, το σώμα της Ελλάδας
κι έφθασ' ο θρήνος στην κορφή, στα δένδρα της
λαγκάδας;

Αγγέλου χέρι θεϊκό αρπάζει την καρδιά σου,
να την ελευθερώσει θέ, απ' τον κιοτή φονιά σου..
Θανάση Διάκο της αυγής, Διάκο και της νυχτιάς μας
Του σκλαβωμένου απαντοχή, αϊτέ της λευτεριάς μας.
Θανάση Διάκο της αυγής, Διάκο και της νυχτιάς μας
Μελισσοβότανο ακριβό επάνω στην καρδιά μας.
Και σα σκεπάζει η δόλια γη το δυνατό σου σώμα
αυτό χυμάει ακάθεκτο μπολιάζοντας το χύμα
κι από τη γης μέσα βλαστούν Διακόπουλα το γιόμα,
με γαλανόλευκη θωριά, της λευτεριάς το χρώμα.
Θανάση Διάκο της αυγής, Διάκο και της νυχτιάς μας
Του σκλαβωμένου απαντοχή, αϊτέ της λευτεριάς μας.
Θανάση Διάκο της αυγής, Διάκο και της νυχτιάς μας
Κουράγιο κι αποκούμπι μας, λιοντάρι της γενιάς μας.
Βαστούν τα γιαταγάνια τους, βαστούν και καριοφίλια,
Μαύρα εις τα κεφάλια τους, σφιχτά δέσαν μαντήλια
Και στο κατόπι επήρανε τον Τούρκο χίλια μίλια
Κι η λευτεριά απλώθηκε σε ολωνών τα χείλια.
Θανάση Διάκο της αυγής, Διάκο και της νυχτιάς μας
Του σκλαβωμένου απαντοχή, αϊτέ της λευτεριάς μας.
Θανάση Διάκο της αυγής, Διάκο και της καρδιάς μας
Θανάση Διάκο Αθάνατε, σύμβολο της γενιάς μας.

10 παλικάρια

<https://youtu.be/zofv96IBO2Q>

Στίχοι: Λευτέρης

Παπαδόπουλος

Μουσική: Μάνος Λοΐζος

Πρώτη εκτέλεση: Γιώργος

Νταλάρας

Στιχοι:

Δέκα παλικάρια σήσανε χορό
σου Καραϊσκάκη το κονάκι
πέφταν τα ντουβάρια από το χορό
κι από τις πενιές του Μιχαλάκη

Κι όλη νύχτα λέγαμε τραγούδι για τη λευτεριά
κι όλη νύχτα κλαίγαμε γοργόνα Παναγιά

Και το βράδυ βράδυ ήρθαν με τα μας
Μάρκος Βαμβακάρης με Τσιτσάνη
σμίξαν τα μπουζούκια και ο μπαγλαμάς
με τον ταμπουρά του Μακρυγιάννη

Κι όλη νύχτα λέγαμε τραγούδι για τη λευτεριά
κι όλη νύχτα κλαίγαμε γοργόνα Παναγιά

Έβαλα ενα βόλι στο καριόφιλο
κι έριξα τη νύχτα να φωτίσει
κι είπα να φωνάξουν το Θεόφιλο
τον καημό μας για να ζωγραφίσει

Κι όλη νύχτα λέγαμε τραγούδι για τη λευτεριά
κι όλη νύχτα κλαίγαμε γοργόνα Παναγιά

Περήφανοι όλοι
<https://youtu.be/OT2aWVSuXU8>
Στίχοι-Μουσική: Πασχάλης
Αρβανιτίδης,
συνοδεύουν οι ΟΛΥΜΠΙΑΝΣ

Όλοι τους καπεταναίοι κι αρχηγοί
ήταν κλέφτες και αρματολοί
ποτέ τους δεν σκεφτόταν φόβος τι θα πει
και το βόλι ας έπεφτε βροχή

Περήφανοι όλοι με γενναία καρδιά
πολεμούσαν για τη λευτεριά
και τώρα μιλούσαν πάλι για τα παλιά
καθισμένοι γύρω απ' τη φωτιά

Πάνω που μιλούσαν για παλικαριές
κι είχαν δυναμώσει οι φωνές
θυμήθηκαν τα αδέρφια τους που χάθηκαν
πολεμώντας και πικράθηκαν

Περήφανοι όλοι με γενναία καρδιά
πολεμούσαν για τη λευτεριά
Γι αυτό πολεμήσανε και φτιάξαν παιδιά
για να ζήσουν μες τη λευτεριά
και βγήκαν λεβέντες με γενναία καρδιά
σαν τους πατεράδες τους κι αυτά
και πάνω σ' αυτή τη σκέψη ήσυχοι πια
κοιμηθήκαν για παντοτινά

Του Ανδρούτσου η μάνα χαίρεται
<https://youtu.be/YCOGTuLm-hk>
Εκτέλεση : Αλέκος Κιτσάκης -
Βασίλης Σούκας

Στίχοι:

Τ' Ανδρούτσου η μάνα χαίρεται
του Διάκου καμαρώνει.
Γιατί έχουν γιούς αρματωλούς
και γιους καπεταναίους
Ανδρούτσος φυλάει τη Γραβιά
και Διάκος την Αλαμάνα

Ξύπνα Ραγιά
<https://youtu.be/RLXFVPGA2ho>
Εκτέλεση: Παιδική χορωδία
Σπύρος Λάμπρος

Στίχοι:

Ραγιά καημένε μου ραγιά
για σήκω το κεφάλι
τη δόξα που 'χες μια φορά
απόκτησε την πάλι.

Ξύπνα καημένε μου ραγιά,
ξύπνα να δεις τη λευτεριά.
Διψούν οι κάμποι για νερό
και τα βουνά για χιόνια
διψούνε και για λευτεριά
οι σκλάβοι τόσα χρόνια.

Κοιμούμαι μ' ένα όνειρο
ξυπνώ με μιαν ελπίδα
να ιδώ κι εγώ μια μέρα
φως ελεύθερη πατρίδα.

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΓΙΑ ΤΟ 1821

ΠΑΝΤΑΖΗ ΓΕΩΡΓΙΑ - ΤΜΗΜΑ Β4

~ΕΡΓΑΣΙΑ: ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΤΟΥ 1821~

(ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ)

1. Γιάννης Πουλόπουλος - "ΟΚαραϊσκάκης"

https://youtu.be/OwF3_N_UnzY

Καλλιτέχνης: Πουλόπουλος Γιάννης

Άλμπουμ: 45άρια 1972

Συνθέτης: Κριμιζάκης Γιώργος

Στιχουργός: Πυθαγόρας

Έτος Κυκλοφορίας: 1972

Στίχοι:

Διάβασαι ιστορία εχτές, λιγάκι,
και με κλαμένα μάτια σταμάτησαν αδω
τον Γεώργιο Καραϊσκάκη
και τον σκέφτομαι και τραγουδώ.

Της καλογριούλας γιε, έλαστα όνειρά μας
κι έτσι ματωμένος, πες μας στρατηγέ
πόσο απέχει ο θάνατος απ' τη λευτεριά μας
πόσο απέχει ο θάνατος απ' τη λευτεριά μας.

Σήκωνε στον πάγκο το μπαϊράκι
και τον προσμέναν σκλάβοι μες στο Αιτωλικό
τον Γεώργιο Καραϊσκάκη
τον αγωνιστή, τον αητό.

Της καλογριούλας γιε, έλαστα όνειρά μας
κι έτσι ματωμένος, πες μας στρατηγέ
πόσο απέχει ο θάνατος απ' τη λευτεριά μας
πόσο απέχει ο θάνατος απ' τη λευτεριά μας.

Πόσο απέχει ο θάνατος απ' τη λευτεριά μας
πόσο απέχει ο θάνατος απ' τη λευτεριά μας.

2. Γρηγόρης Μπιθικώτσης - "Μακρυγιάννης"

<https://youtu.be/pcZNVSS8I7w>

Καλλιτέχνης: Γρηγόρης Μπιθικώτσης

Στιχουργός: Πυθαγόρας

Συνθέτης: Γιώργος Κατσαρός

Άλμπουμ: Μικρές ώρες

Έτος κυκλοφορίας: 1972

Στίχοι:

Απ'τημιαμεριάοχάρος
κιαπ'τηνάλλη, όλοθάρρος
ομεγάλος μας Λαός
Μεσστακρίνα, μεσστονΜάη
μεταδόντιαπολεμάει
τοσκοτάδιμετοφως.

Τράβαχάρετοδρεπάνι
ανμπορείσκαιαντολμάς
ΔεννικάστονΜακρυγιάννη
δενπεθαίνειιοΠαλαμάς

Τοσκοτάδιείν'οχάρος
κιαπ'τηνάλληόλοθάρρος
ομεγάλος μας Λαός
Μεσσταμαρμαρένιααλώνια
όπως σταπαλιάταχρόνια
νικητήςείναιτοφως.

3. Μανώλης Μητσιάς - "Μιαφοράκιένανκαιρό"

<https://youtu.be/quUVwExVPDE>

Καλλιτέχνης: Μανώλης Μητσιάς

Στιχουργός: Μήτσος Ευθυμιάδης

Συνθέτης: Χρήστος Λεοντής

Έτος κυκλοφορίας: 1975

Άλμπουμ: Παραστάσεις

Στίχοι:

Μιαφοράκιένανκαιρόστοντόπο τούτοτομικρό
Ζούσανκάτιφουκαράδες, οираγιάδες
Κοτσαμπάσηδες, πασάδεςκαισεβάσμιιοιδεσποτάδες
κυβερνούσανετηχώρα, καλήώρα

Τηδεκάτηοτσιφλικάς, δώσ'τουκόψιμοοπασάς
κιυπαγόρευετοράσο, σφάζεμεαγάμ'νάγιασω
Κοτσαμπάσηδεςπασάδεςκαισεβάσμιιοιδεσποτάδες
Κυβερνούσανετηχώρα, καλήώρα

Έτσιτρειςαπόκοινούπίναντοαίμα τουλαού
Αφούτότετσιφλικάδεςήσανεοιμπουρζουάδες
Κοτσαμπάσηδεςπασάδεςκαισεβάσμιιοιδεσποτάδες
Κυβερνούσανετηχώρα, καλήώρα

4. Νίκος Ξυλούρης - "Οήλιοςεβασίλεψε"

<https://youtu.be/-OJ6ZZo51SU>

Καλλιτέχνης: Νίκος Ξυλούρης

Στιχουργός: Γιάννης Μακρυγιάννης

Συνθέτης: Χρήστος Λεοντής

Έτος κυκλοφορίας: 1975

Άλμπουμ: Παραστάσεις

Στίχοι:

Οήλιοςεβασίλεψε Έλληνάμου,
βασίλεψε και το φεγγάριε χάθη,
κιο καθαρός Αυγερινός
που πάει κοντά την Πούλια,
τα τέσσερα κουβέντια ζαν
και κρυφοκουβεντιά ζουν.
Γυρίζει ο ήλιος και τους λέει,
γυρίζει και τους κραίνει:

"Εψές όπου βασίλεψα
πίσου από μια ραχούλα,
άκ' σα γυναίκει ακλάματα
κι αντρών τα μοιριολόγια,
γι' αυτά τρωικά κορμιά
στον κάμπο ξαπλωμένα
και μες στο αίμα το πολύ
είν' όλα βουτημένα.
Για την Πατρίδα πήγανε
στον Άδη τα καημένα"

5. Λάκης Χαλκιάς - "Ηθέληση μου βράχος"

<https://youtu.be/1mYB1rfDurg>

Καλλιτέχνης: Λάκης Χαλκιάς

Στιχουργός: Διονύσιος Σολωμός

Συνθέτης: Γιάννης Μαρκόπουλος

Έτος κυκλοφορίας: 1977

Άλμπουμ: Οι Ελεύθεροι Πολιορκημένοι

Στίχοι:

Πάλι μου ξίπασε τ'αυτί γλυκιάς φωνής αγέρας.
Κι έπλασε τ'άστρο της νυχτός και τ'άστρο της ημέρας.
Του πόνου εστρέψαν οι πηγές από το σωθικό μου,
έστρωσ' ονους κι ανέβηκα πάλι στον εαυτό μου.

Ήταν μεσένα τρεις χαρές στην πίκρα φτυρωμένες,
όμως για μένα στη χαρά τρεις πίκρες ριζωμένες.
Χιλιάδες χόιοι μέτρητοι, πολύ βαθιά στη χτίση
η Ανατολή τ' αρχίνα γεκίε τέλειωνέ το η Δύση.

Έστρωσ' , εδέχθη θάλασσα άντρες ριφοκινδύνους
κι εδέχθη κε σταβάθη της τον ουρανό κι εκείνους.
Κι όπου η βουλή τους συφορά κι όπου το πόδι χάρος.
Η δύναμή σουπέλαγο κι η θέλησή μου βράχος.

6. Νίκος Ξυλούρης - "Μητέρα Μεγαλόψυχη"

<https://youtu.be/azncdhii38A>

Καλλιτέχνης: Νίκος Ξυλούρης

Στιχουργός: Διονύσιος Σολωμός

Συνθέτης: Γιάννης Μαρκόπουλος

Έτος κυκλοφορίας: 1977

Άλμπουμ: Οι Ελεύθεροι Πολιορκημένοι

Στίχοι:

Μητέρα, μεγαλόψυχη στον πόνο και στη δόξα
κι αν στο κρυφό μυστήριο ζουν πάντα τα παιδιά σου
με λογισμό και μ' όνειρο, τι χάρη έχουν τα μάτια,
τα μάτια του άνασσειδούν με στο πανέρο δάσος,
που ξάφνου σου τριγύρισε τ' αθάνατα ποδάρια.
Κοίτα, με φύλλα της Λαμπρής, με φύλλα των Βαϊώνε!
Το θεϊκό σου πάτημα δεν άκουσα, δεν είδα,
ατάραχη σαν ουρανός μ' όλα τα κάλλη πώ' χει,
που μέρη τόσα φαίνονται και μέρη' ναι κρυμμένα.
Αλλά, Θεά, δεν ημπορών' ακούσω τη φωνή σου
κι ευθύς εγώ του Ελληνικού κόσμου να τη χαρίσω;
Δόξα' χει η μαύρη πέτρα του και το ξερό χορτάρι.

7. Παραδοσιακό - "Έναπαλικάρειίκοσιχρονών (ΓκιουλΜπαξέ) "

<https://youtu.be/Pn6f6DeOEcg>

Στιχουργός: Άγνωστος

Συνθέτης: Άγνωστος

Έτος κυκλοφορίας: 1981

Στίχοι:

Έναπαλικάρειίκοσιχρονών
τ'άρματα του δώσαν για τον πόλεμο

Πόλεμο δεν βρήκε πίσω γύρισε,
στα μισά του δρόμου νεροδίψασε

Έσκυψε να πιει νερό στο ΓκιουλΜπαξέ,
εκεί μία σφαίρα τον ελάβωσε

Σύρεπε ρεστην μάνα μ'τημπαμπόγρια
και στηνα δερφήμουτηνκαλόγρια

Θέλει ρε βάλει μαύρα θέλει ρε παντρευτεί,
μ'ένα μεσκοτώσανε στο ΓκιουλΜπαξέ

8. Μανώλης Μητσιάς - "Τσάμικος"

<https://youtu.be/ihgoxPjZOCU>

Καλλιτέχνης: Μανώλης Μητσιάς

Στιχουργός: Νίκος Γκάτσος

Συνθέτης: Μάνος Χατζιδάκις

Έτος κυκλοφορίας: 1976

Άλμπουμ: Αθανασία

Στίχοι:

Στακακοτράχαλαταβουνά
μετοσουράβλικαιτοζουρνά
πάνωστηνπέτρατηναγιασμένη
χορεύουντώρατρειςαντρειωμένοι.

ΟΝικηφόροςκιοΔιγενής
Κιογιος της Άννας της Κομνηνής.

Δική τους είναιμιαφλούδαγης
ΜαεσύΧριστέμου τους ευλογείς
Γιαναγλιτώσουναυτήτηφλούδα
απ'τοτσακάλικαιτηναρκούδα.
ΔεσπωςχορεύειοΝικηταράς
Κιαηδόνιγίνεταιιοταμπουράς.

Απότην'ΗπειροστοΜοριά
Κιαπ'τοσκοτάδιστηλευτεριά
Τοπανηγύρικρατάειχρόνια
Σταμαρμαρένιατουχάρουαλώνια.

Κριτής κια φέντης είν' ο Θεός

Και δραγουμάνος του ο λαός.

9. Λάκης Παππάς - " Κολοκοτρώνης "

<https://youtu.be/UMk533VA7KY>

Καλλιτέχνης: Λάκης Παππάς

Στιχουργός: Δημήτρης Ιατρόπουλος

Συνθέτης: Νίκος Μαμαγκάκης

Έτος κυκλοφορίας: 1971

Άλμπουμ: Αγωνιστές της Λευτεριάς

Στίχοι:

Σαν πέθανε ο Θόδωρής Κολοκοτρώνης

Έρθαν ο Ρήγας ο Φερραίος ο Βελεστινλής

Ο Αντρούτσος, ο Μιαούλης κ' ο Γαζής

Ο Πλαπούτας, ο Κανάρης κ' ο Αδαμάντιος Κοραΐης

Σαν πέθανε ο Θόδωρής Κολοκοτρώνης

Έρθε ο Διάκος κ' ο Πετρόμπεης Μαυρομιχάλης

Ο Μακρυγιάννης κ' ο Παπαφλέσσας

Ο Γκούρας κ' ο Υψηλάντης κ' ο Γεώργιος Καραϊσκάκης

Κι εκινήσαν μοιρολόιαν τρειωμένο

Σι γαναψαντα καντήλια στη γωνιά

Τα παράθυρα σφάλισαν κόντρα στον Καραβοριά

Κι αργοσύραντου Θανάτου το χορό

Σαν πέθανε ο Θόδωρής Κολοκοτρώνης

ἩρθανόλοιοιΜποτσαράιοικιοΤζαβέλας

Ταβουνάκαιταποτάμια

Ὀλατακορίτσιακιόλαταπουλιά

ΣανπέθανεοΘοδωρήςΚολοκοτρώνης

10. ΓιώταΒέη - " ΑθανάσιοςΔιάκος "

<https://youtu.be/95sbJuOmIgc>

Καλλιτέχνης:ΓιώταΒέη

Στιχουργός:Παραδοσιακό

Συνθέτης:Παραδοσιακό

Στίχοι:

ΤρίαπουλάκιακάθουντανψηλάστηΧαλκουμάτα.

Το `νατηράειτηΛειβαδιάκαιτ'άλλοτοΖητούνι,

Τοτρίτοτοκαλύτερομοιρολογάεικαιιλέει:

Πολλήμαυρίλαπλάκωσε, μαύρησανκαλιακούδα.

ΜηνοΚαλύβαςέρχεται, μηνοΛεβεντογιάννης:

Νουδ'οΚαλύβαςέρχεταινουδ'οΛεβεντογιάννης.

ΟμέρΒρυώνηςπλάκωσεμεδεκαοχτώχιλιάδες.

ΟΔιάκοςσαντ'αγροίκησεπολύτουκακοφάνη.

Ψηλήφωνήεσήκωσε, τονπρώτοτουφωνάζει.

"Τονταΐφάμουσύναξε, μάσεταπαλληκάρια,

δώστους μπαρούτηπερισσήκαιβόλιαμε τις χούφτες,

γλήγοραγιαναπιάσουμεκάτωστηνΑλαμάνα,

που `ναιταμπούριαδυνατάκι όμορφα μετερίζια".

Παίρνουνε τ'αλαφριά σπαθιά και τα βαριά τουφέκια,
στην Αλαμάνο φτάνουνε και πιάνουν τα ταμπούρια.
"Καρδιά, παιδιά μου" φώναξε, "παιδιά μη φοβηθείτε,
σταθείτε αντρεία σαν Έλληνες και σαν Γραικοί σταθείτε".

Ψιλή βροχούλα έπιασε κι ένα κομμάτι αντάρα,
τρία γιουρούσια έκαμαν, τα τρία αράδα αράδα.
Έμεινε ο Διάκος στη φωτιά με δεκαοχτώ λεβέντες.
Τρεις ώρες επολέμασε με δεκαοχτώ χιλιάδες.
Βουλώσαν τα ταμπούρια του κι ανάψαν τα τουφέκια
κι ο Διάκος ξεσπάθωσε και στη φωτιά χουμάει.
Ξήντα ταμπούρια χάλασε κι εφτά μπουλουκιμπασήδες
και το σπαθί του κόπηκε ανάμεσα απ'τη χούφτα
και ζωντανό τον έπιασαν και στον πασά τον πάνουν.
Χίλιοι τον παναπόμπροστά και χίλιοι από κατόπι.

Κι ο Μέρβρουνης μυστικά στον δρόμο τον ερώτα:
"Γίνεσαι Τούρκος Διάκομου, την πίστη σου 'αλλάξεις,
να προσκυνήσεις στο τζαμί, την εκκλησιάν' αφήσεις";

Κι εκείνος τ'αποκρίθηκε και στρίβει το μουστάκι:
"Πάτε κι εσείς κι η πίστη σας, μουρτάτες να χαθείτε!
Εγώ Γραικός γεννήθηκα Γραικός θεν' αποθάνω.
Α, θέλετε χίλια φλωριά και χίλιους μαχμουτιέδες

Μόνονεφτάμερώνζωθήέλωναμουχαρίστε,
ΌσοναφτάσειοΟδυσσεύςκαιοΘανάσηςΒόγιας".
Σαντ'άκουσεοΧαλίμπεης, αφρίζεικαιφωνάζει:
"Χίλιαπουγκιά σας δίνωγκιακόμαπεντακόσια,
ΤοΔιάκοναχαλάσετε, τοφοβερότονκλέφτη,
ΓιατίθασβήσειτηΤουρκιάκιόλο μας τοντοβλέτι".

ΤοΔιάκοτότεπαίρνουνεκαιστοσουβλίτονβάζουν.
Ολόρτοτονεστήσανεκι αυτός χαμογελούσε,
Τηνπίστη τους τους ύβριζε, τους έλεγε, μουρτάτες:
"Σκυλιά, κιά'μεσουβλίσετε ένας Γραικόςεχάθη.
Ας είναιοΟδυσσεύςκαλάκαιοκαπετάνΝικήτας,
Πουθα σας σβήσουντηνΤουρκιάκιόλο σας τοντοβλέτι".

